

Grannskapsateljén
/Edsbyns museum

Caroline
Mårtensson
Gemensamhetens
genljud

11–17 maj 2024

Foto: Kultur Gävleborg

Caroline Mårtensson

Gemensamhetens genljud

11 – 17 maj 2024
Edsbyns konsthall

De första flyttfåglarna hade redan gett sig av när Caroline Mårtensson, som inbjuden konstnär till residenset *Grannskapsateljén*, inledde sina fältstudier i förhållande till biosfärområdet Voxnadalen. Nu, när dagarna börjar bli längre och en kvittrande vårsång kan noteras igen, återvänder konstnären till Ovanåker och dess omnejd för att fortsätta sin konstnärliga process. Genom ett tecknat flöde, samlade arkivmaterial, textila verk och de ansatser till installationer som presenteras i *Gemensamhetens genljud* blir utställningsrummet på Edsbyns museum en utgångspunkt för vidare samtal. Här får vi mötas i en estetisk reflektion över grannskapets många betydelser, kring vår förmåga att få syn på (den alltmer utarmade) mångfalden av rörelser i våra närmiljöer och hur vi, i kraften av varandra, skulle kunna utveckla ett mer omsorgsfullt förhållningssätt till våra omgivning, så att vi inte riskerar att slita sönder de trådar som fortfarande förenar liv med liv.

Genom den konstnärliga processen, och de erfarenheter av ekologisk läskunnighet som Caroline Mårtensson intresserar sig för och vill sammanföra i sitt pågående arbete, får vi leta oss in i skog och mark. Vi rör oss i de närhistoriska spåren av aktionsgruppen Rädda Voxnadalen och deras organiserade motstånd mot möjliga slutförvar av radioaktivt avfall vid Svartboberget 1981. Vi kan föreställa oss hur folkbildningens generativa resonans bidrog till att formulera en grund för kritiskt tänkande, hur telefonkedjor förgrenade sig genom samhället och hur grannbyar kom samman för att värna den gemensamma

livsmiljön. Vi hör fortfarande ekot och hur det, med sina våglängder, leder in i framtiden.

Men vilka avtryck och genljud lämnar vi efter oss i våra omgivningar idag? Hur kommer våra handlingar och samlade begrepp om tillvaron att sprida sig som ett eko genom grannskapet? Kanske kan vi, i ljuset av Caroline Mårtenssons konstnärliga eftertankar, försöka se och synliggöra våra ekosystem genom att lyssna till alla de ljud och tystnader som landskapen färgas in av. Om vi följer älvens meandrar, och det rena vattnets förmåga att flöda över tid, kanske vi får höra när fågelsången bryta igenom bruset av de reglerade forsarna, hur öringen kan leka i den återställda bäcken och att det får lämna en efterklang som vi kan orientera oss i.

Erik Anderman

Verksamhetsutvecklare inom konst
Kultur Gävleborg

Vy vid Svartboberget. Foto: Caroline Mårtensson

Caroline Mårtensson (f. 1977, Helsingborg) arbetar forskningsbaserat, tvärvetenskapligt och platsspecifikt med mötet mellan människa och det vi kallar natur. Genom sin konstnärliga praktik intresserar sig Mårtensson för vår förmåga till ekologisk läskunnighet, det vill säga hur vi kan läsa av och förstå de komplexa samspelen mellan olika arter i våra ekosystem. Här har hon, ofta med performativa vandringar som en metod för att samla och dela särskilda erfarenheter, ett konstnärligt fokus på de psykologiska barriärer som kan antas ligga i vägen för vårt engagemang och vår vilja till normförändringar. Caroline Mårtensson är verksam i Halland och har en master i fri konst från Konsthögskolan i Malmö.

Foto: Arkiv Gävleborg

Pionjärart. Foto: Caroline Mårtensson

Ljuden, deras syn

2024

Matelassé på växtfärgat linnetyg

På lite avstånd kan de olika fälten av växtfärgat linnetyg i det textila verket *Ljuden, deras syn* nästan ansas som flygfotograferade ängsmarker och åkerskiften. Som ett exploaterat landskap med en egendomlig tukt av florans biologiska rörelsemönster. Men om vi närmar oss verket ser vi snart hur en dikt reser sig ur väven, som om den, precis som textilens fibrer och pigment, har vuxit fram genom jordlagren. Och kanske kan diktens förunderliga formuleringar, de brottstycken av olika röster som konstnären sammanflätar i sin aforism, få oss att lägga örat mot marken eller anstränga oss för att se stjärnorna genom alla ljusföroreningar? Den givna ordningen är oviss. Men trots vår vilshenhet kanske vi fortfarande kan urskilja oanade stigar, vid sidan av motorvägarna, och se hur spåren leder fram till en annan form för våra liv.

Grannskapets genljud

Pågående process, 2023-

Väggteckning och collage av insamlat material

Tecknat direkt på väggen kan vi se hur Voxnan forsar fram, hur älven kröker sig och spricker ut i olika biflöden. I relation till denna kartbild får vi en inblick i Caroline Mårtenssons associativa processarbete. Här får vi följa hur konstnären ordnar sitt insamlade material, sina fältnoteringar, skisser och urval av fotografier för att sedan, när motiven börjar klarna, hitta en riktning för sin gestaltande praktik.

Ospecificerat nyttjande

Pågående process, 2024-
Skulptur i tre stadier av fura, inristat tecken

Över stycket av kulturtimmer ser vi hur en inristad markering skär igenom årsringarna. Tecknet kan tolkas på flera olika sätt. Inom matematiken markerar x det okända värdet. Kanske kan det också säga någonting om alla de ekologiska villkor som är outforskade för oss. Ritad på en karta skulle symbolen, i sin tur, kunna referera till de platser där vi gömde undan våra skatter, eller där malmfyndigheterna väntar på att brytas fram. I likhet med historiska luffartecken kan tecknet också ge oss en signal om att det inte längre finns någonting mer att hämta här, kanske att vårt nyttjande av jordens resurser har gått överstyr? Mot bakgrund av hur vi hanterar våra restprodukter, och hur vi tänker oss slutförvaringen av kärnavfall, kan det även vara värt att fundera över hur denna markering kommer att kunna läsas om 100 000 år?

Fortlevnadsmöjligheter. Foto: Caroline Mårtensson

Program

Vernissage:

Gemensamhetens genljud

Lördagen 11 maj, kl. 12
Edsbyns museum

Öppning av utställningen och konstnärssamtal med Caroline Mårtensson, residenskonstnär, och Erik Anderman, verksamhetsutvecklare inom konst vid Kultur Gävleborg.

Fältseminarium/exkursion:

I bombmurklans tid

Tisdagen 14 maj, kl. 14-16
Vid Galtryggen

Medverkande: Caroline Mårtensson (konstnär), Mats Ahlberg (författare och förläggare), Sara Holmgren (forskare, SLU), Stefan Olander (naturguide), Edvin Kronberg (vattenvårdshjälte), Tommy Vestersund (limnolog, Bollnäs kommun) och Erik Anderman (verksamhetsutvecklare inom konst, Kultur Gävleborg)

Maxantal 30 personer, OSA senast 12 maj till erik.anderman@regiongavleborg.se

Arrangeras av Kultur Gävleborg och Ovanåkers kommun, i samarbete med Biosfärenheten Voxnadalen, Naturskyddsföreningen och Bollnäs kommun.

Filmvisning och nattflystudier:

Innan ridån faller

Torsdagen 16 maj, kl. 20.30
Vid Skalens fäbod

Medverkande: Caroline Mårtensson (konstnär), Kjell Trosell (entomolog), Stefan Olander (naturguide) och Erik Anderman (verksamhetsutvecklare inom konst vid Kultur Gävleborg)

Maxantal 30 personer, OSA senast 12 maj till erik.anderman@regiongavleborg.se

Arrangeras av Kultur Gävleborg och Ovanåkers kommun, i samarbete med Biosfärenheten Voxnadalen och Naturskyddsföreningen.

Öppettider

måndag-fredag kl. 13-16

lördagar kl. 11-14

Långgatan 31, Edsbyn

Fri entré

Tack

Ett varmt tack riktas till alla de informanter som har engagerat sig i arbetet med residenset *Grannskapsateljén* och som har delat med sig av sina erfarenheter, kunskaper, arkiv och minnen i samband med Caroline Mårtenssons fältstudier i Voxnadalens grannskap.

Ett särskilt tack riktas också till Lassas Byggnadsvård som har bidragit till utställningen *Gemensambetens genljud* med ett stycke kulturtimmer och två stubbar av konventionellt odlad fura.

Det konstnärliga residenset *Grannskapsateljén* arrangeras av Ovanåkers kommun och Kultur Gävleborg. I samband med processutställningen *Gemensambetens genljud* på Edsbyns museum genomförs de två programmen *I bombmurklans tid* (14/5) och *Innan ridån faller* (16/5) i samarbete med Bollnäs kommun, Biosfärenheten Voxnadalen och Naturskyddsföreningen.

Edsbyn & Alfta
Ovanåkers kommun

Region
Gävleborg

